

**ЗВІТ КЗ «ХЕРСОНСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ
ІМЕНІ ДНІПРОВОЇ ЧАЙКИ» ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ПРО РОБОТУ В 2016 РОЦІ**
(витяг – пояснювальна записка)

В 2016 році обласна бібліотека для дітей імені Дніпрової Чайки розвивала проекти, спрямовані на національно-патріотичне виховання читачів-дітей, формування у них любові до рідного краю; підтримку дитячого читання та дитячої творчості; розвитку і розширення партнерської взаємодії в інтересах дитини, зокрема у сфері професійного орієнтування підлітків на побудову кар'єри у рідному краї; на збереження та розвиток системи методичної підтримки бібліотек області, що обслуговують дітей. Вживались заходи щодо подальшої технологічної модернізації процесів бібліотечного обслуговування, зокрема через залучення додаткового позабюджетного ресурсу шляхом успішної участі у грантових конкурсах та співпраці з організаціями громадського сектору.

У соціокультурній діяльності бібліотеки пріоритетними визначались заходи, приурочені до важливих дат, історичних подій, відзначення державних свят та всеукраїнських акцій, зокрема проведені комплекси заходів, адресовані користувачам різних вікових категорій, до 25-річчя незалежності України та до Дня Державного Прапора України, до Дня Соборності та Дня Героїв Небесної Сотні, до Дня захисника України та до Дня гідності і свободи; реалізовано комплексну програму в рамках проведення в Україні Року англійської мови.

Бібліотека ім. Дніпрової Чайки забезпечила участь своїх користувачів та читачів дитячих бібліотек області у Всеукраїнському конкурсі дитячої творчості «Мрії про Україну: дитячий погляд», присвяченому 25-річчю незалежності нашої держави, організувала і провела 30 вересня, у Всеукраїнський день бібліотек, святковий фінал та церемонію нагородження переможців обласного етапу цього конкурсу. Читачка нашої бібліотеки, учасниця літературної студії «Контур» здобула Гран-прі Всеукраїнського конкурсу у старшій віковій категорії.

В 2016 році бібліотека організувала проведення VII Міжрегіонального ярмарку інноваційних ідей «БібліоКре@тив-2016», який відбувся 22-24 червня 2016 року. Професійними новаціями на Ярмарку вели «торг» Національна бібліотека України для дітей, Миколаївська обласна бібліотека для дітей ім. В.Лягіна та бібліотеки області, Полтавська обласна бібліотека для дітей ім.Панаса Мирного, Ізмаїльська центральна бібліотека міської ЦБС для дітей (Одеська область), Кременчуцька ЦБС для дітей (Полтавська область), Миколаївська науково-педагогічна бібліотека та бібліотека Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтва. Як обласний методичний центр, бібліотека залучила до організації заходів Ярмарку Скадовську ЦБС, а до безпосередньої участі також низку дитячих і шкільних бібліотек Херсонщини (на конкурсних засадах).

Перший ярмарковий день розпочався з професійної екскурсії у «фірмовому» форматі бібліотеки-господаря – «бібліозанурення» «Під знаком Дніпрової Чайки». Бібліотекарі-гості стали учасниками невеличкої театралізації, здійснили віртуальну мандрівку у минуле, «зустрівшись» із самою Дніпровою Чайкою, чие ім'я віднедавна носить бібліотека. Під час офіційного відкриття «БібліоКре@тиву-2016» його учасників привітала Валентина Іванівна Січова - перший заступник голови Херсонської обласної державної адміністрації.

За програмою Ярмарку кожна бібліотека-учасниця звітувала про реалізацію новацій, «придбаних» у попередньому році, презентувала свій наймасштабніший проект як «успіх року» та презентувала інноваційні ідеї. Усього на «БібліоКре@тиві-2016» було презентовано 37 новаторських фахових ідей та розробок. Це більше, ніж на попередніх Ярмарках, адже кількість бібліотек-учасниць та регіональне представництво з року в рік зростають.

Серед найбільш значущих заходів обласного масштабу, організатором та співорганізатором яких виступив колектив бібліотеки ім. Дніпрової Чайки:

- II обласний [фестиваль виконавської майстерності «Поетичний камертон Ліни Костенко: патріотичні лейтмотиви»](#). Бібліотека виконувала функції співкоординатора Фестивалю в цілому, а також безпосередньо провела II етап Фестивалю в категоріях «автори» та «художники», видавши за підсумками 2-й випуск веб-збірника кращих авторських творів, присвячених Ліні Костенко та створених за мотивами її поезій, а також друкований збірник кращих авторських творів Фестивалю 2015 і 2016 років «Пелюстки для Ліни». Бібліотека виступила також у ролі співорганізатора гала-концерту Фестивалю;

- обласний конкурс на звання кращого читача 2016 року [у форматі «Велика книга читацьких рекордів Херсонщини»](#) (як обласного формату III етапу всеукраїнського конкурсу). Здобутки та творчі роботи кращих читачів Херсонщини - дітей середнього шкільного віку - публікуються у спеціальному веб-альбомі, доступному для усіх користувачів Інтернету на сайті бібліотеки ім. Дніпрової Чайки;

- стартовий захід та святковий підсумок інноваційного проекту [«Обласний профіквест «В долонях степу і Дніпра»](#), започаткованого бібліотекою в партнерстві з Херсонським обласним центром зайнятості. До організації проекту в області долучились також управління культури Херсонської облдержадміністрації, управління освіти, науки та молоді ХОДА, департамент інвестиційної, туристично-курортної діяльності та промислової політики Херсонської обласної державної адміністрації, департамент з питань внутрішньої та інформаційної політики ХОДА, а також Херсонське обласне відділення Спілки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні. Безпосередню участь у проекті беруть 200 школярів із усіх районів області та міст Херсону і Нової Каховки;

- обласний фестиваль бібліотечних волонтерських бригад [«KsVolonterFest-2016.Сходинка четверта»](#) - як підсумковий захід чергового року реалізації довгострокової акції «П'ять сходинок до успіху: увімкни бібліотеку».

Протягом року бібліотекою реалізовані і завершилися резонансними фінальними заходами такі міжрегіональні і міжвідомчі проекти, як:

- міжрегіональний проект «SchoolBookCrossing» (Херсон-Миколаїв), святковий фінал якого було об'єднано з фіналом III етапу загальноміського конкурсу на підтримку дитячого читання «Book-анімація», співорганізатором якого також є бібліотека ім. Дніпрової Чайки;

- міжрегіональний етап проекту економічної та фінансової просвіти школярів «Бізнес-школа «Мільйон – це просто»», за участі партнерів із Львівської, Харківської та Чернігівської областей;

- III відкритий (міжнародний) конкурс дитячої літературної творчості в жанрі фантастики та фентезі «ФантФест»;

- III регіональний літературний конкурс ім. Ю.К.Голобородька «Зачаровані

Таврією».

Вперше на Херсонщині в 2016 році було проведено Південний фестиваль книги і читання «Книжковий Миколай», і колектив бібліотеки ім. Дніпрової Чайки виступив у ролі організатора ряду імпрез фестивалю: автограф-сесій та зустрічей з письменниками, творчих і читацьких майстер-класів, святкової розважальної програми для відвідувачів-дітей, зокрема виступів бібліотечних творчих об'єднань – театру-студії «Чеширський кіт» і літературної студії «Контур».

Новинкою року стало і проведення в червні Всеукраїнської літньої школи «Освітні ініціативи-2016», для учасників якої фахівці бібліотеки провели майстер-класи з використання інноваційних ресурсів та організували красзнавчий «Джарилгач-квест».

Розгорнуту програму заходів було запропоновано користувачам бібліотеки у рамках традиційних Всеукраїнського тижня дитячого читання, Днів Європи в Україні, Програми літніх читань «Канікули з книгою», щорічної обласної акції «Відкритий урок читання», Всеукраїнського тижня права, до Дня Святого Миколая та циклу новорічно-різдвяних свят. *(Детально про ці та інші іміджеві заходи бібліотеки – у розділі 3; перелік творчих акцій та тематичних виставкових експозицій – у розділі 6 Звіту).*

Бібліотека широко залучала своїх користувачів до участі у власних інноваційних креативних проектах та програмах, серед яких:

- віртуальний ЛітПортал «Від тих, хто пише, тим хто читає» (серія скайп-зустрічей з українськими та зарубіжними дитячими письменниками, щоразу в оригінальному, побудованому на особливостях творчого доробку автора, форматі);

- літературний театр-кафе, у рамках якого створено і показано широкому колу глядачів низку театралізованих вистав, присвячених вершинним особистостям у літературі й мистецтві 19-20 ст.;

- зустрічі з популярними українськими письменниками, що пишуть для дітей, у рамках програми «Зустрічі без прощань», зокрема з Дарою Корній, Володимиром Вакуленком, Вірою Марущак;

- серія квестів у форматі «Занурення в бібліотеку» за авторськими програмами, учасниками яких в 2016 році стали не лише діти-херсонці, а й численні групи школярів із районів області – Олешківського, Каланчацького, Білозерського та ін.

Осередком, що привертає сьогодні особливу увагу дітей-відвідувачів, став ігровий майданчик, створений Бібліотекою в результаті реалізації грантового проекту «50-зірковий Ігроленд» та оснащений приставкою Xbox One Kinect. Тож у 2016 році було проведено низку робіт з метою підвищення комфортності цього дозвіллево-розвивального простору, зокрема це приміщення оснащене кондиціонерами, придбаними за грантові кошти.

Традиційно насиченим є клубне життя закладу: щонеділі відбуваються зустрічі клубів за інтересами: вже згаданих театру-студії «Чеширський кіт», літературної студії «Контур», клубних об'єднань для наймолодших - «Пізнайко» та «Читай-компанія мандрує», клубу любителів Інтернет-мандрів «Справа №...», а також English Club та польського клубу «Пшиязнь».

Зважаючи на важливість медіаосвіти та медіаграмотності у сучасному суспільстві, в 2016 році Бібліотекою започатковано роботу нового об'єднання за інтересами – медіаклубу «NaVi», учасниками якого стали учні херсонських загальноосвітніх навчальних закладів – активісти шкільного самоврядування.

Реалізуючи свою функцію соціокультурного осередку, бібліотека провела низку зустрічей та майстер-класів для дітей з аутизмом; продовжував роботу Локальний центр громадянської освіти для родин вимушених переселенців.

Колектив бібліотеки пишається численними перемогами «контурівців» у всеукраїнських конкурсах дитячої літературної творчості, що були виборені в 2016 році: «Я – чарівник!» (м. Харків, II та III місце), «Море талантів» (м. Одеса, I та II місце), «ПероДактиль» (м. Біла Церква, I та II місце) та ін.

До здобутків колективу бібліотеки в 2016 році належать і фахові нагороди: авторський проект Чернієнко Ю.М. нагороджено Гран-прі II Всеукраїнського Фестивалю педагогічної майстерності «Гуманізація освітнього простору: з Україною в серці!»; грамотою відзначена робота фахівців бібліотеки у корпоративному проекті «Кращі інтернет-ресурси від Української асоціації працівників бібліотек для дітей».

Успішно розвивалась робота в рамках міжвідомчого корпоративного проекту «Основи медіаосвіти: бібліотечна складова», спрямованого на розроблення та опублікування в Інтернеті бібліотечних медіауроків за новою програмою, узгодженою зі стандартами освіти та новими навчальними програмами; поповнився новими ресурсами спеціальний корпоративний веб-проект «Бібліотечні медіа уроки» (<http://gorodmedia.blogspot.com/>). *(Більш детально про цей та інші корпоративні проекти бібліотеки – у розділі 5 Звіту.)*

Розширювалась присутність бібліотеки у соціальних мережах; продовжувалась робота з блогами окремих програм, клубів, структурних підрозділів (обласні колективні блоги «Бібліотечні волонтери Херсонщини» та «ПрофіКвест», блоги літературної студії «Контур», інформаційного центру «Вікно в Америку для майбутніх лідерів», Інтернет-центру бібліотеки, блог методичної служби – «Увімкни бібліотеку!»). *(Детально – у розділі 7.)*

Значні зусилля спрямовувалися на організацію системи підвищення кваліфікації бібліотечних працівників, підтримку процесів модернізації діяльності дитячих структурних підрозділів, впровадження інноваційних методик та технологій бібліотечного обслуговування дітей, зокрема в реалізації завдань, визначених у Розпорядженні голови обласної державної адміністрації від 04.02.2015 №53.

Бібліотека ім. Дніпрової Чайки стала в 2016 році базою низки заходів у системі фахових занять для шкільних бібліотекарів, зокрема провідні фахівці бібліотеки проводили спеціалізовані курси «ІКТ в шкільній бібліотеці: медіамайстерня», «Школа інтернет-навігатора», «Школа бібліотечного блогера», «Школа молодого бібліотекаря»; семінарські заняття, майстер-класи та методичні об'єднання за окремими напрямками роботи ШБ; міжвідомчі динамічні групи із розроблення бібліотечних медіауроків, в результаті роботи яких укладені нові програми бібліотечних занять для читачів-учнів 8-9 класів та створені комплекси медіа розробок до занять для 6-7 класів.

Протягом року бібліотекою було проведено 5 обласних та 4 міські семінари, методичне об'єднання; три обласні фахові відеоконференції; 18 комплексних інформаційних заходів, адресованих педагогічним працівникам – керівникам дитячого читання та організаторам виховної роботи у школах області, а також соціологічне та моніторингове дослідження у рамках всеукраїнських – з проблематики поповнення фондів бібліотек сучасною дитячою книгою та

пріоритетів дитячого читання. (*Перелік методичних заходів бібліотеки наведено у розділі 8*).

Як методичний центр для книгозбірень області, що обслуговують дітей, Бібліотека значні зусилля спрямовує на відстоювання права юних читачів на спеціалізоване бібліотечно-інформаційне обслуговування. Прикладом такої роботи в 2016 році стала участь провідних фахівців у заходах ОДА та управління культури ОДА зокрема, спрямованих на збереження спеціалізованої Голопристанської районної бібліотеки для дітей як окремого закладу (у статусі філії районної бібліотеки).

В цілому ж спеціалізована мережа бібліотек для дітей області, попри формальну стабільність за підсумками 2016 року, знаходиться в ситуації невизначеності, з тенденцією до ліквідації спеціалізованих бібліотек для дітей як окремих закладів, реорганізації їх, у кращому випадку, в структурні підрозділи центральних бібліотек. Ця тенденція особливо виражена в районах області, в яких завершується формування об'єднаних територіальних громад (наприклад, у Чаплинському, Високопільському, вже згаданому Голопристанському районах).

Реалізація творчих та методичних проектів бібліотеки уможливорюється значним чином її фандрейзинговою діяльністю.

У 2016 році бібліотека, за посередництва громадських організацій, здобула грантову підтримку на загальну суму 218,5 тис. грн., зокрема від програми «Вікно в Америку» Посольства США в Україні, у т.ч. на реалізацію інноваційного проекту «50-star Game Land: Discover America» (на ці грантові кошти придбане комп'ютерне обладнання, ігри, книги та диски на допомогу вивченню англійської мови для використання дітьми – користувачами бібліотеки; видано однойменну настільну гру тощо).

Разом з тим, на завершення звітнього року бібліотека має ряд невирішених проблем, в основному пов'язаних з недостатнім плановим фінансуванням її діяльності: низький рівень оновлюваності бібліотечного фонду, в умовах недостатнього показника книгозабезпеченості (*детальний аналіз – у розділі 4*); застарілий парк комп'ютерної техніки, яка забезпечує виконання основних технологічних операцій (адже нові придбання здійснювались переважно за грантові кошти і мали на меті надання технічних засобів у користування відвідувачам бібліотеки, а не її персоналу); не були виконані, з причини відсутності фінансування, капітальні ремонтні роботи в книгосховищі бібліотеки та реконструкція опалення. Означені ремонтні роботи були включені до заходів обласної «Програми розвитку культури і духовності на 2016-2021 рік». Тож над подоланням означених проблем, підвищенням рівня бібліотечно-інформаційних та сервісних послуг, комфортності роботи юних користувачів у бібліотеці заклад працюватиме в 2017 році і в подальшому.